

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-12-19
Besvaras senast
2023-01-27

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2022/23:116 Arbetet mot korruption

I oktober ställde jag en fråga till justitieminister Gunnar Strömmer rörande hur han kommer agera i frågan om att skärpa lagstiftningen kring partibidrag för att skärpa transparensen. Bakgrunden var denna:

I september avslöjade TV4:s *Kalla fakta* hur fem av riksdagens partier aktivt har försökt att kringgå den lag som finns för anonyma partidonationer – en lag som ska förhindra korruption. Avslöjandet är både genant och problematiskt ur flera aspekter. Det riskerar att undergräva tilltron till de politiska partierna och till demokratin.

I två av de berörda partierna, Socialdemokraterna och Liberalerna, fick *Kalla faktas* avslöjanden konsekvenser i form av att tjänstepersoner togs ur tjänst eller slutade på sitt jobb. De tre andra partierna – Kristdemokraterna, Sverigedemokraterna och Moderaterna – har sagt att de inte vidtar några åtgärder alls eftersom inget lagbrott har begåtts.

Sedan dess har *Kalla fakta* också avslöjat att en samlingsstiftelse med mycket nära kopplingar till Sverigedemokraterna har tagit emot över 5 miljoner kronor i anonyma bidrag. Stiftelsens ordförande är Mattias Karlsson, som också är sverigedemokratisk partistyrelseledamot och riksdagsledamot.

Sverige har tidigare fått kritik för att ha slappa regler kring partidonationer, och *Kalla faktas* granskningar visar att det finns fog för kritiken. Flera av partierna förefaller ha uppbyggda system för att kringgå lagen, och det finns skäl att misstänka att det har hänt förut.

Lagstiftningen syftar till att medborgarna ska kunna följa vilka ekonomiska beroenden partierna kan anses ha, och att det ska vara möjligt att granska dessa beroenden och hur de eventuellt påverkar den politik som bedrivs. Det är en fråga om transparens och öppenhet för väljarna. Att partier har kopplingar till olika organisationer behöver inte i sig vara ett demokratiskt problem, men när partier har ekonomiska kopplingar som döljs för väljarna undermineras också väljarnas möjlighet att granska partiernas politik och dess konsekvenser. Redan för fyra år sedan varnade Europarådets antikorrupcionsenhet Greco för att lagen är lätt att kringgå, exempelvis genom att anonyma gåvor delas upp.

Sedan interpellationsdebatten hölls har Europaparlamentet skakats av en stor

korruptionsskandal, och den 15 december ställde sig parlamentet bakom skärpningar i reglerna som ska motverka risken för korruption, bland annat genom att kräva redovisning av samtliga sidoinkomster, förbjuda finansiering av ledamöter och deras partier från tredjeland samt att införa en karenstid för tidigare parlamentariker. Det senare röstade dock Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna emot.

Förslagen är initierade av Gröna gruppen i EU-parlamentet, och syftet är att man ser en allvarlig risk för att förtroendet för parlamentet undermineras av korruptionen som nu uppdagats.

När skandaler briserar är dock skadan redan skedd, och med tanke på den kritik som riktats mot Sverige tidigare och de risker som följer med bristande regelverk vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Kommer ministern att med anledning av skandalen i EU-parlamentet sätta igång ett arbete för att inrätta ett transparensregister och skärpa reglerna kring partidonationer för att minska risken för korruption och skydda Sveriges riksdag och våra folkvalda institutioner från risken för allvarlig förtroendeskada?

.....

Märta Stenevi (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren